

Thema: 'Dementie: ... en toen Was er mijn moeder'

Hallo Piet,

Onlangs is **mijn moeder gediagnostiseerd met de ziekte van Alzheimer.**

Het gaat bij haar nog over vergeetachtigheid en veel en makkelijk en beter gedocumenteerd over vroeger praten dan over vandaag en morgen en van die kortstondige rituelen die elkaar opvolgen. (*'even naar buiten zijn geweest in het zonnetje'* en opeens bij iedere gelegenheid dat willen herhalen, of 's avonds een belronde langs de kinderen en dat gedurende enkele weken intensief en bij herhaling doen)

In het begin van deze maand is ze opgenomen in het ziekenhuis. Omdat serieus rekening gehouden wordt met een ernstige aandoening aan de darmen, worden de beschikbare kinderen opgeroepen om – voorafgaande aan een noodzakelijke operatie – **voor alle zekerheid toch maar even afscheid te nemen.** Voor mijn broers en schoonzussen in een ver buitenland op dat moment een lastige situatie en voor mij, Marja, m'n zus en haar man een ronduit bevreemdende situatie.

Het blijkt uiteindelijk een ingreep van een half uur. Een liesbreuk kan gerepareerd en een darm weer in de ruimte gelegd.....

Ik heb me in dat afscheid voor het eerst gerealiseerd dat hier en nu mijn moeder mijn moeder niet meer is. Op de glijdende schaal van gewoon en vertrouwd naar niet meer kennen en elkaar kwijtgeraakt, ben ik al op **meer afstand geraakt van de vrouw die mij heeft gebaard** en verzorgd en de oma werd van mijn kinderen.

We zingen liedjes van vroeger en ze zegt kindergedichtjes op die ze van haar vader had geleerd om voor te dragen bij evangelisatiebijeenkomsten van de kleine Baptisten Gemeente in Hoogkerk. Dat voelde goed en betekenisvol, maar ik zat ik een rol en was niet haar zoon als je begrijpt wat ik bedoel.

Af en toe flakkert er iets van de vrouw van lang geleden, maar vooral is ze iemand om zorg voor te dragen. In mijn contact met m'n broers en zussen, hoor en lees ik dat ook terug. Anekdoten in mails over het laatste bezoek doen ons glimlachen of zelfs schaterlachen. Ergernissen worden gedeeld over afspraken met de verpleging die niet worden nagekomen en die ons 'extra werk' bezorgen.

Maar ook **in persoonlijke gesprekken blijft de wens om iets terug te zien van lang geleden** toen ze nog in haar rol was en op **die rol van moeder voor ons** en echtgenote van mijn vader was aan te spreken. Wat je nog zou willen aan reparatie van het verleden of in-te-halen-weet-ik-veel-wat is allemaal van voorbij en verkeken.

Die gesprekken doen er toe. Ik merk ook geen vragen te hebben aan God. Mijn moeder is omgeven van een trouw en een liefde die niet loslaten in welke realiteit ook. God heeft geen andere rol dan de handen zijn die haar opvangen als ze straks haar laatste 'val' maakt en haar in het licht en het leven zetten. Mijn moeder zingt als een klein meisje met een grote overtuigingskracht in haar welhaast kinderlijk fanatieke ogen: *"De Heer is mijn licht en Zijn liefde is mijn steun. Het zijn eeuwige armen waar ik veilig op leun..."* en ik zing mee....

De vrouw die je zou willen kunnen aanspreken is al achter de horizon verdwenen. Wat overblijft is zorg hebben voor en het delen van een verantwoordelijkheid voor een waardig

levenseinde met wie je na staan. Af en toe levert dat gouden momenten op, maar **altijd omgeven van een geur van weemoed en afscheid.....**

Hartelijke groet en tot schrijfs.

Bert

Bert,

Ja, jouw stukje lezend kwam ik ook terecht bij **het verhaal van mijn moeder.**

Een **sterke vrouw, erg rationeel**, met het gelijk altijd aan haar kant. Wij, als kinderen, werden daar vroeger wel eens moedeloos van.

En het maakt niet uit over wat voor onderwerp het ging: of het nu politiek was, of iets dat je gezien had en waarvan je zeker wist, dat het zo was, maar zij wist altijd, dat het net even anders was.

Als er iets fout ging, dan lag dat altijd aan een ander. Het was zelfs zo, dat de natuur zich moest schikken naar wat zij ervan vond. Soms zonder paraplu weg omdat het toch niet zou gaan regenen. Nou ja, je kunt daar zelf wel wat bij bedenken.

Ook wat het geloof betreft, wist ze precies hoe alles in elkaar zat, en hoe God het bedoeld had, wanneer dingen eens niet gingen zoals jij dat had gedacht of gebeden..

En als de dokter langs kwam op grond van haar vaak lichamelijke klachten, kon zij hem precies de juiste diagnose vertellen, wat hem het gevoel gaf: ben ik hier nou gek, of klopt er iets niet.

Ik denk, dat zelfs God zich wel eens afgevraagd moest hebben, of hij niet eerst bij haar te rade moest gaan, voordat Hij misschien een bepaalde beslissing zou nemen...

Hoe dan ook: die sterke vrouw moest haar man missen en raakte in de versukkeling.

Moeite om het in haar eentje te redden met haar lichamelijk ongemak, maar ook met haar eenzaamheid. Proberen de kinderen te claimen om in haar nabijheid te zijn. Uiteindelijk terecht gekomen in een verpleeghuis.

Dat is nooit helemaal goed gelukt..

Ze is vereenzaamd, maar ook vervreemd in het laatste stukje van haar leven.

Kinderen in verdediging van hun eigen leven op logische afstand en op logische nabijheid.

Via afspraak en rouleersysteem.

Ja en dan **de aftakeling, het decorumverlies, het wegvallen van de kracht en de overtuiging.**

Toch nog een tijd lang onderscheid tussen buitenkant en binnenkant proberen hoog te houden: zorgen dat de boel voor elkaar was, als er iemand op bezoek kwam en één en al chaos, als er niemand was. De geest bleef proberen of de schijn hoog te houden om de regie in handen te hebben.

Wanneer komt dat moment van toegeven, van overgave?

De wereld wordt vager, vreemder, onbekend terrein, plek om te (ver)dwalen.

Voor haar gevoel is ze weggezet, in een hoekje gesmeten door iedereen...

En dan belandt ze in bed. Haar geloof heeft ze echter altijd behouden.

Dat geloof waarmee zij bergen verzette, het geloof waar ze mee kon schermen, het geloof ook waarin ze niet durfde te schuilen. Wel met woorden, maar niet met haar leven.

Ze hoefde niet meer. Ja, en dan vond ze het vanzelfsprekend dat God haar thuis zou halen. Maar dat deed Hij niet, om wat voor reden ook maar. Ze kon er niet naar gissen, ook al

probeerde ze dat wel: Wilde Hij haar niet? (*'misschien omdat ze alles toch beter wist'*) Of had ze hier nog een taak?

Aftakeling, maar ook het einde van haar krachten: zo ver, dat ze het niet meer zag zitten...

En toen kwam de overgave: **'ik weet het niet meer. Ik geef alles uit handen'**.

Wat was dat een bijzonder moment voor de meeste kinderen!

Dat kleine moment bracht het evenwicht van al die stelligheid van al die jaren...!

De waarheid boven tafel: je kunt met al die stelligheid geen geborgenheid verwerven.

Die moet je geschonken worden.

Die werd haar ook geschonken, toen haar eigen rationaliteit het begaf.

'Wegzeilen' kun je het noemen. Je kunt het ook noemen: **'eindelijk thuis...!'**

Kijkend naar haar was het **de moeite waard om haar hele leven mee te maken, dus ook dit laatste stukje**. Niet alleen voor een beter beeld van haar, maar ook om met jezelf geconfronteerd te worden!

En toch: **dat afscheid van die moeder, die echt de baas was in huis, het echt beter wist had misschien eerder moeten plaats vinden**, om met meer gevoel en warmte ook het laatste stukje leven meer betekenis te kunnen geven. Niet alleen voor haar zelf, maar ook voor ons! Want die schaduw van vroeger was toch wel steeds aanwezig en dat andere, dat meemaken van die zachte kant van haar moest eigenlijk niet zo gevuld zijn met ons gevoel van **'zie je nou wel...?'**. Of was dat toch wel goed?

Wat is waardigheid als het om je moeder gaat?

Hartelijke groet,

Piet